

1917

Uusia löylyjä
Uuskelan Fokylän Nokterin
Falon Ketohaka'asta (Kata-
jämäen palstatalta).

[Kertomukseen kuu-
luu 1 Kartta ja H.

M. l. 7095: 62-66 sekä
7300: 5-7].

Kesäkuu v. 1917 kuului virkamatkatehtävii-
ni m. m. Käydä tarkastamassa kautekan-
tista hautaraunio-alueita Uuskelan pitä-
jän Fokylän sekä toimittua siellä kaivauk-
sia, jos joku hautaraunioista näyttäytyi-
si olevan vaarassa hävitä. Kaivaukset osoitettiin
fuiivat tarpeettomiksi. Vanutehtaan seu-
dulla olevissa hautaraunioissa (m. m. Tangu-
nin syks. 1916 osittain, Fätkimassa rauniossa) on
saattanut huomata mitään vahingon tekon jälkiä.
Ketohaka'assa oli sitävastoin rauniosta n:o 9
(s. Euroopan kartalla v. lta 1914) vyörytetty
jotakin kiviä raunioita alapuolella olevalle
kulttuurirakennukselle, jonka rakentaminen
on kuitenkin onneksi jäänyt kokonaan sik-
seen. Samoin oli rauniota 7 hieman preu-
gattu. Alue, jolla nämä rauniot ~~seivät~~
ovat sekä koko Nokterin Ketohaka Kata-
jämäen palstatta lukuun ottamatta, kuu-
tuu nykyään palstatilallinen Lemmi
Hämäläiselle, jolla on asuntonsa raunio-
alueen koillispuolella. Hän lupasi samoin
myös Katajämäen osuuskunta, jiltä silloin
raunioita ja ilmoittua sattuvista vahingon-
tekoista hetimiten museoon. Edempänä Ke-
tomäellä on huomannut raunioille mitään

vahinkoa tapahtuneen.

Katujämäen palstalta, Naantori Ke-
tolaan lounaislaidassa, joka palsta on tun-
nettu aikaisemmista sekä roomalaiselta rautakaude-
lta että kausivaellusten ajalta löytöis-
tä löydöistään (ks. Finst. Museum 1914 siv 23 ja sen-
tä H. M. L. 6668: 1-24), oli tavattu joutoja
raivatuissa joitakin vähäpätöisempiä uusia
löytöjä. V. 1916 toi Naantori A. Hackman Tadeltas
Museoon saviaartiainpaloja y. m. vähäisiä
rautakauden löytöjä (7095: 64-66) sekä sa-
dekiviliuskeeseen kappaleen ja kivikau-
tisen käsiliivimen (7095: 62-63), jotka viime-
mainitut esineet viittaavat kivikautiseen
asuinpaikkaan; sitä todisti myös näiden
esineiden löytökohdasta (ks. Karttua) löytämä-
ni pari iskettyä kiviliuskkaa, joita en kei-
tenkaan ottanut talteen. Paikka on n. 34-35
m meren pintaa ylempänä, mutta alempana
on meren lahti. Kulkunut tästä ohi var-
masti vielä rautakaudella. — V. 1917 ol-
joutoa raivatuissa n. 90 m N Katujämäen
Asuinrakennuksesta löydetty arvatunkin
rautakautiset kuolaimet (vrt. esim Engel-
hardt, Mosfund, Nydam t. XIV: 2) sekä jouk-
ko jalansien saven kappaleita (ks. Luette-
loa F 300: 5-6). Paikalla oli ollut pala-
neita savikappaleita sisältävä, hiilen-
sekainen nokimaakeros n. 30-40 cm sy-
vässä (ks. Karttua, kaudat β ja γ). Samanlai-
nen ja samoin savikappaleita sisältä-
vä nokimaakeros oli ajassa Kuolai-
ten löytöpaikan lounaispuolella (kahta γ)
sekä jaksueenkin samovilla kaudin, jorkein
ilman savikappaleita, seuraavassa ajas-
sa lounaaseenpäin (ks. Karttua). Nokima-
akerroksen päällä oli puhtaalta näyttä-
viä hietaa n. 25-40 cm vahvasti. Näyt-

Itä siis siltä, kuin kulkisi Tällä kaatua
maan siaisia kapea ^(peltoasankojen poikki) ~~Maun aajuova~~.
Luita ja enempiä kiviä ei näillä pai-
koilla näkynyt eikä löytöjen talteen-
ottaja puuseppä Evert Mäkelä sano-
nut myöskään sellaisia huomauksensa.
— Katajamäen palstan luoteisosa on
alavaa, soistunutta maata (ks. al-
lekirjoittaneen karttaa raunionalues-
ta v. lta 1914). Täällä on puuseppä
Mäkelä kaivanut viemärijän, joka
yhtyy eräseen alempana olevista pel-
tonojista. Täältä, n. 125 m Kataja-
mäen asuinrakennuksesta N. oli Mäkelä
ajan kaivussa havannut ~~maahan~~ päät-
tyneen tulijän (ks. karttaa), jossa oli vah-
vasti nakea ja hiiltä sekä palaneita
kiviä, kuten vielä paikalla käydessäni
saatoin todeta. Tulijä oli verraten
lähellä maata, sen polja oli 45 m
maankamaraa alempana. Minkä ikäi-
nen (kivikautinen vaike rautakautinen?)
tulijä on, jää epätyöiseksi.

V. 1913 Katajamäestä Tekemäke-
ni ja kaivauskertomukseeni samalta vuo-
delta liittämälläni kartalle (n:o 1) olen
merkinnyt jonkun löytöpaikan ympä-
ristöllä huomaamani kauraraunionita
muistuttavien ^(maurekavia) kivikakojä. Näistä on yksi
(d) Ketolan palstatilan puolella, aivan
Katajamäen aidan vieressä. Tätä
kokoä on puuseppä Mäkelä tietä tel-
lessään hajottanut, löytämättä itse ko-
osta mitään esineitä, luita tahi muuta
huomattavaa. Mäkelä on myös
kartalla tietä raunion kaudesta ja sen
sivulla kerrassaan mitään mainittavaa
(palanutta maata, savipaloja tahi luita)

löytämättä. Ko'ou vierestä, sen poh-
jois puolelta löysi Mäkelä sitävastoin
tien reunanta olevan läkellä rintatur-
votta keuhkis Augo-Fyysipiien keuhkain-
Käryin Katteluun (ks. luetteloa 7300:
7; kartalla kohta X; huomautettava
on, ^{että} tällä kohtaa Ketolan puolella ole-
va aita on, sen jälkeen kuin v. 1913 ja 1914
laaditut kartat tehtiin, muuten toimen-
pöytä).

Lisäksi mainittakoon, että allekir-
joittaneelle kerrottiin Katajamaalla,
että keräilijä Emil Skuroos oli Kata-
jamaalta saanut joitakin saviastian-
paloja, jotka olivat löytyneet asuin-
rakennuksen SW: päädyssä vierestä,
erittäin isoa kiveä (joka näkyy kaivauk-
sissa v: lta 1913, kaivausalueen SW-
^{puolella} reunassa) poistettuna.

Tähän kertomukseen liittyvä kart-
taluonnos on vain aiattu täyden-
tämään v. 1913 ja 1914 Ketolaan löy-
työpaikoista tekemieni "yleis" karttaja.

Tutkimukseen Vaskelan pitäjän
Isakylässä suoritin elok. 27 ja 28 p. v. 1917.

Arne Europaeus

0 5 10 20 30 40 50 M.

Uuskela, Isokylä

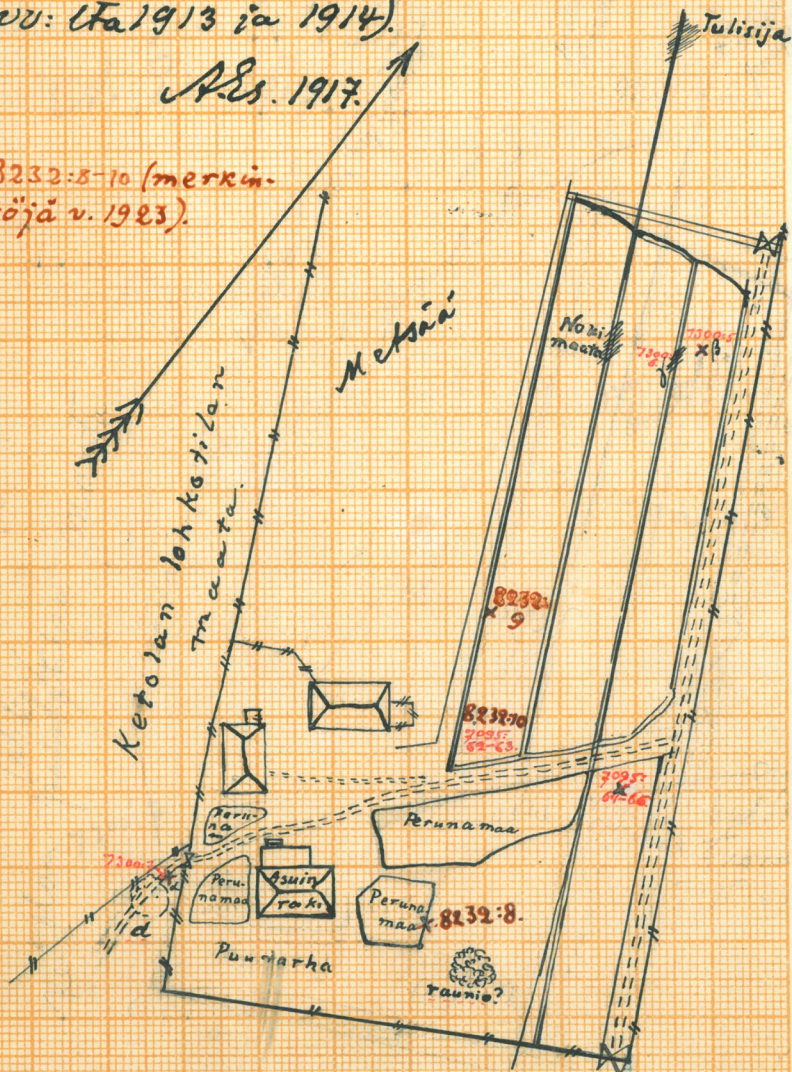
Katajamäki.

1mm = 1m.

(vertaa karttoihin
vu: lta 1913 ja 1914).

S.S. 1917.

8232:5-10 (merkin-
töjä v. 1923).

Uskela, Isokylä. Nöhterin ketohaka.

A. Europaeus. kesäk. 1914.
(raunion 77 krs. lisäänyt
elok. 1917).

